

KARTA MODUŁU / KARTA PRZEDMIOTU

Kod modułu	Z-EKO-049
Nazwa modułu	Rachunkowość zarządcza
Nazwa modułu w języku angielskim	Management Accounting
Obowiązuje od roku akademickiego	2012/2013

A. USYTUOWANIE MODUŁU W SYSTEMIE STUDIÓW

Kierunek studiów	Ekonomia
Poziom kształcenia	I stopień
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma i tryb prowadzenia studiów	Stacjonarne
Specjalność	Finanse przedsiębiorstw
Jednostka prowadząca moduł	Katedra Ekonomii i Zarządzania
Koordinator modułu	dr hab. Marianna Kotowska-Jelonek, prof. PŚk
Zatwierdził:	

B. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

Przynależność do grupy/bloku przedmiotów	Specjalnościowy
Status modułu	Obowiązkowy
Język prowadzenia zajęć	Polski
Usytuowanie modułu w planie studiów - semestr	Semestr IV
Usytuowanie realizacji przedmiotu w roku akademickim	Semestr letni
Wymagania wstępne	Podstawy rachunkowości
Egzamin	Tak
Liczba punktów ECTS	4

Forma prowadzenia zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	inne
w semestrze	20	-	-	15	-

C. EFEKTY KSZTAŁCENIA I METODY SPRAWDZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Cel modułu	<p>Zapoznanie studentów z teoretycznymi i praktycznymi aspektami prowadzenia w podmiotach gospodarczych rachunkowości zarządczej, wspomagającej procesy podejmowania decyzji w różnych obszarach działalności. Teoretyczne zagadnienia rachunkowości zarządczej dotyczą w szczególności: istoty, funkcji i zadań rachunkowości zarządczej, interpretacji tych kategorii kosztów własnych przedsiębiorstwa, które związane są z procesem decyzyjnym, tradycyjnych i nowoczesnych metod kalkulacji kosztów jednostkowych, progu rentowności i jego wykorzystania w kierowaniu przedsiębiorstwem. Aspekt praktyczny zajęć projektowych skierowany został na zrozumienie istoty kalkulacji kosztów jednostkowych z wykorzystaniem różnych metod kalkulacji, na wyznaczenie progu rentowności przedsiębiorstwa i jego wykorzystaniu w zarządzaniu bieżącym oraz na budżetowaniu kosztów.</p>
-------------------	---

Symbol efektu	Efekty kształcenia	Forma prowadzenia zajęć	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
W_01	Ma podstawową wiedzę na temat istoty, funkcji i zadań rachunkowości zarządczej jako systemu umożliwiającego generowanie informacji ekonomicznej i finansowej, wspomagającej procesy podejmowania decyzji.	wykład	K_W04 K_W15	S1A_W06 S1A_W11
W_02	Zna podstawowe kategorie i przekroje klasyfikacyjne kosztów własnych podmiotów gospodarczych, wspomagające procesy decyzyjne	wykład projekt	K_W08 K_W14	S1A_W08
W_03	Zna podstawowe systemy rachunku kosztów własnych, tradycyjne i nowoczesne metody kalkulacji kosztów jednostkowych oraz budżetowania kosztów.	wykład	K_W14	S1A_W08
U_01	Potrafi prawidłowo wyodrębnić koszty własne dla potrzeb decyzyjnych oraz określić ich przydatność w procesie podejmowania decyzji.	projekt	K_U03 K_U13	S1A_U01 S1A_U02 S1A_U03 S1A_U06
U_02	Potrafi przeprowadzić proces kalkulacji jednostkowego kosztu wytwarzania produktu za pomocą odpowiednio dobranej metody, zinterpretować otrzymane wyniki oraz ocenić poprawność procedury obliczeniowej.	projekt	K_U05 K_U13	S1A_U01 S1A_U02 S1A_U03 S1A_U06 S1A_U07
U_03	Potrafi identyfikować i rozwiązywać podstawowe problemy, dotyczące efektywności działalności operacyjnej w przedsiębiorstwie, z wykorzystaniem informacji generowanych nieobligatoryjnie w systemie rachunkowości zarządczej oraz z wykorzystaniem rachunku kosztów (wyznaczenie progu rentowności, marży bezpieczeństwa, budżetowanie kosztów).	wykład projekt	K_U05 K_U13	S1A_U01 S1A_U02 S1A_U03 S1A_U06 S1A_U07
K_01	Rozumie potrzebę stałego uzupełniania wiedzy z rachunkowości zarządczej w celu profesjonalnego wykorzystania informacji, generowanych w systemie rachunkowości dla potrzeb wspomagania procesu podejmowania decyzji w przedsiębiorstwie.	wykład projekt	K_K01	S1A_K01
K_02	Identyfikuje i rozstrzyga problemy praktyki gospodarczej, wymagające rozwiązania z wykorzystaniem informacji generowanych za pomocą metod i narzędzi rachunkowości zarządczej.	wykład projekt	K_K10	S1A_K04 S1A_K07

Treści kształcenia:

1. Treści kształcenia w zakresie wykładu

Nr wykładu	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla modułu
1.	Istota rachunkowości zarządczej i jej rola w kierowaniu przedsiębiorstwem. Funkcjonalna struktura rachunkowości - rachunkowość finansowa i rachunkowość zarządcza. Istota, cele i zadania rachunkowości zarządczej. Problemy decyzyjne w przedsiębiorstwie rozwiązywane za pomocą rachunkowości zarządczej	W_01 K_01
2. 3.	Koszty jako element procesu decyzyjnego. Koszty w systemie kryteriów wyboru decyzji. Klasyfikacja kosztów dla celów decyzyjnych. Koszty stałe i ich charakterystyka. Koszty zmienne i ich rodzaje. Analiza zmienności kosztów. Metody wyodrębniania kosztów stałych i kosztów zmiennych. Koszty istotne i nieistotne. Koszty przesądzone i nieprzesądzone. Klasyfikacja kosztów dla celów kontroli. Koszty przeciętne i koszty krańcowe.	W_02 U_01 K_02
4.	Wykorzystanie kosztów stałych i zmiennych do wyznaczania progu rentowności przedsiębiorstwa. Interpretacja progu rentowności. Próg rentowności w ujęciu ilościowym, wartościowym, jako stopień wykorzystania zdolności produkcyjnej przedsiębiorstwa. Wykorzystanie metodyki wyznaczania progu rentowności do rozwiązywania różnych problemów decyzyjnych. Marża bezpieczeństwa.	W_02 U_03 K_02
5.	Rachunek kosztów własnych przedsiębiorstwa. Istota rachunku kosztów własnych. Zadania rachunku kosztów własnych. Podstawowe systemy rachunku kosztów własnych. Rachunek kosztów pełnych. Rachunek kosztów zmiennych. Przydatność tradycyjnych systemów rachunku kosztów własnych do zarządzania przedsiębiorstwem.	W_03 U_03
6. 7.	Kalkulacja kosztów jednostkowych Istota kalkulacji. Przedmiot, cele i zadania kalkulacji. Rodzaje kalkulacji. Podstawowe metody kalkulacji. Istota kalkulacji podziałowej i jej odmiany. Istota kalkulacji doliczeniowej. Rachunek kosztów pośrednich. Klucze podziałowe kosztów pośrednich i ich klasyfikacja. Rozliczanie kosztów wydziałowych i ogólnozakładowych. Rodzaje i etapy kalkulacji doliczeniowej. Wiarygodność jednostkowego kosztu wytworzenia kalkulowanego w systemie rachunku kosztów pełnych.	W_03 U_02 K_02
8.	Rachunek kosztów działań Ogólna charakterystyka rachunku kosztów działań. Podstawowe pojęcia w rachunku kosztów działań. Główne cele i założenia RKD. Typy działań w przedsiębiorstwie i ich charakterystyka. Etapy kalkulacji w RKD. Zalety i wady RKD.	W_03 U_02 K_02
9. 10.	Rachunek odpowiedzialności za koszty Budżetowanie jako narzędzie zarządzania. Ośrodki (centra odpowiedzialności) w systemie tworzenia budżetów. Typy ośrodków odpowiedzialności. Procedura sporządzania budżetów. Przyczyny sporządzania budżetów i ich funkcje. Procedura sporządzania budżetu. Okresy budżetowe. Rodzaje budżetów. Analiza odchyleń kosztów planowanych i kosztów wykonanych.	W_03 U_03 K_02

2. Treści kształcenia w zakresie zajęć projektowych

Nr zajęć ćwiczc.	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla modułu
1	Analiza porównawcza przekrojów klasyfikacyjnych kosztów własnych przedsiębiorstwa i ich przydatności dla potrzeb zarządzania przedsiębiorstwem.	W_01 W_02

	Koszty a kategorie pokrewne.	K_01 K
2	Identyfikacja kosztów stałych i zmiennych, całkowitych i jednostkowych, . Analiza zachowania się kosztów w zależności od rozmiarów produkcji i przedziału czasowego. Metody wyznaczania kosztów stałych i zmiennych.	W_02 U_01
3	Analiza kosztów: przesądzonych i nieprzesądzonych, kontrolowanych i niekontrolowanych, istotnych i nieistotnych.	W_02 U_01
4	Rentowność. Próg rentowności. Rentowność netto. Księgowa i ekonomiczna stopa zwrotu. Ustalanie progu rentowności różnymi metodami. Wyznaczanie planowanej wielkości i ceny sprzedaży dla osiągnięcia planowanego zysku.	U_01 U_03 K_02
5.	Kalkulacja kosztów jednostkowych z wykorzystaniem różnych odmian kalkulacji podziałowej.	W_02 W_03 K_02
6.	Kalkulacja kosztów jednostkowych z wykorzystaniem różnych odmian kalkulacji doliczeniowej.	W_02 W_03 K_02
7.	Kalkulacja kosztów jednostkowych z wykorzystaniem rachunku kosztów działań.	W_02 W_03 K_02
8	Kolokwium zaliczeniowe.	

3.Treści kształcenia w zakresie zadań laboratoryjnych

4.Charakterystyka zadań w ramach innych typów zajęć dydaktycznych

Metody sprawdzania efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody sprawdzania efektów kształcenia (sposób sprawdzenia, w tym dla umiejętności – odwołanie do konkretnych zadań projektowych, laboratoryjnych, itp.)
W_01	Egzamin pisemny
W_02	Kolokwium zaliczeniowe oraz egzamin pisemny
W_03	Kolokwium zaliczeniowe oraz egzamin pisemny
U_01	Zadania realizowane na zajęciach projektowych, kontrolowane przez prowadzącego zajęcia Kolokwium zaliczeniowe oraz egzamin pisemny
U_02	Zadania realizowane na zajęciach projektowych, kontrolowane przez prowadzącego zajęcia Kolokwium zaliczeniowe oraz egzamin pisemny
U_03	Zadania realizowane na zajęciach projektowych, kontrolowane przez prowadzącego zajęcia Kolokwium zaliczeniowe oraz egzamin pisemny
K_01	Obserwacja postawy studenta podczas zajęć dydaktycznych, dyskusja
K_02	Obserwacja postawy studenta podczas zajęć dydaktycznych, dyskusja Kolokwium zaliczeniowe oraz egzamin pisemny

D. NAKŁAD PRACY STUDENTA

Bilans punktów ECTS		
	Rodzaj aktywności	obciążenie studenta
1	Udział w wykładach	20 godz.
2	Udział w ćwiczeniach	
3	Udział w laboratoriach	
4	Udział w konsultacjach do wykładu (2-3 razy w semestrze)	3 godz.
5	Udział w zajęciach projektowych	15 godz.
6	Konsultacje do zajęć projektowych	10 godz.
7	Udział w egzaminie	2 godz.
8		
9	Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	50 godz. <i>(suma)</i>
10	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego <i>(1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta)</i>	2,0 ECTS
11	Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	20 godz.
12	Samodzielne przygotowanie się do zajęć projektowych	15 godz.
13	Samodzielne przygotowanie się do kolokwium	10 godz.
14	Samodzielne przygotowanie się do laboratoriów	
15	Wykonanie sprawozdań	
15	Przygotowanie do kolokwium końcowego z laboratorium	
17	Wykonanie projektu lub dokumentacji	
18	Przygotowanie do egzaminu - w tym do części praktycznej	15 godz. 5 godz.
19		
20	Liczba godzin samodzielnej pracy studenta	60 godz. <i>(suma)</i>
21	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach samodzielnej pracy <i>(1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta)</i>	2,0 ECTS
22	Sumaryczne obciążenie pracą studenta	110 godz.
23	Punkty ECTS za moduł <i>1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta</i>	4 ECTS
24	Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym <i>Suma godzin związanych z zajęciami praktycznymi</i>	15+10+15+10+5=55
25	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym <i>1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta</i>	2,0 ECTS

E. LITERATURA

Wykaz literatury	<ol style="list-style-type: none"> 1.Sławomir Sojak, <i>Rachunkowość zarządcza i rachunek kosztów</i>, Tom 1, TNOiK Toruń 2012. 2.Teresa Kiziukiewicz (red.), <i>Rachunkowość zarządcza</i>, Wydawnictwo EKSPERT, Warszawa 2012. 3.Teresa Kiziukiewicz (red.), <i>Rachunkowość zarządcza, Część II, Zadania z rozwiązaniami</i>, Wydawnictwo EKSPERT, Warszawa 2011. 4.Edward Nowak, <i>Rachunkowość zarządcza w przedsiębiorstwie</i>, CEDEWU Warszawa 2011. 5.Marcin Wierzbiński, Edward Nowak, <i>Rachunek kosztów. Modele i zastosowania</i>, PWE Warszawa 2010.
------------------	---

	6.Robert Piechota, <i>Projektowanie rachunku kosztów działań. Activity Based Costing</i> , Wydawnictwo DIFIN Warszawa 2005.
Witryna WWW modułu/ przedmiotu	